

Sygn. akt *XVII AmE 34/17*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Dariusz Dąbrowski</i>
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) *spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 24 listopada 2016 roku nr (...)

oddala odwołanie.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt XVII AmE 34/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 24 listopada 2016 r., znak: (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.) w zw. z art. 30 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 22 czerwca 2016 r. na podstawie art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Sp. z o.o. w dniach 10 - 11 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w B., ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzam (...) Sp. z o.o. karę pieniężną w kwocie 1000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., wnosząc o uchylenie jej w całości i orzeczenie co do istoty sprawy w ten sposób, że Prezes odstąpi od nałożenia stronie kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii oraz zasądzenie na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący zarzucił decyzji:

- naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, poprzez jego niewłaściwą wykładnię i interpretację, która w efekcie doprowadziła do uznania, iż odwołujący się poprzez swoje umyślne działanie naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń poboru energii;

- naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne, poprzez błędną ocenę stopnia szkodliwości popełnionego czynu.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (bezsporne)

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. (bezsporne)

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (bezsporne)

Powyższe Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. (bezsporne)

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A., do której sieci jest przyłączony (...) Sp. z o.o. (Odbiorca), pismem z dnia 10 maja 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w „Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej” obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w B., ul. (...). **/k. 8-9, k. 44-45 akt adm./**

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął uzasadnione podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym przez (...) obiekcie Odbiorcy, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w

dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne. **/k. 70-71v akt adm./**

Przychody (przychody netto ze sprzedaży i pozostałe przychody operacyjne) Odbiorcy osiągnięty w roku podatkowym 2015, wyniosły (...)zł. **/k. 32 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że jakkolwiek powód wniósł w odwołaniu o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, o tyle zarówno zarzuty jak i ich uzasadnienie wskazują na to, że odwołujący nie neguje faktu popełnienia deliktu (k. 11 akt sąd.), a jedynie wysokość kary. Dlatego też ustalenia stanu faktycznego sprawy ograniczają się do tych jego elementów, które są niezbędne dla oceny, czy karę pieniężną należało powodowi wymierzyć i czy w takiej wysokości.

W uzasadnieniu odwołania powód podał, że kara pieniężna za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. została na niego nałożona bezzasadnie ze względu na znikomą szkodliwość czynu.

Bezspornym jest, że w sierpniu 2015 r. doszło w kraju do obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych energii elektrycznej poniżej niezbędnych wielkości. Na skutek tego (...)S.A. stwierdziły zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16 ustawy – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.) i wprowadziły od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej.

Powód przyznał w odwołaniu, że nie dostosował się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez operatora przesyłowego systemu (...) w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. w 11, 12 oraz 13 godzinie doby i wynikały z niewiedzy spółki o wprowadzonych stopniach maksymalnego poboru mocy. Spółka dostosowała się do wszelkich ograniczeń od godziny 24.00 w dniu 11 sierpnia 2015 r.

Zgodnie z art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.) Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Należy zatem stwierdzić, że poziom niedostosowania się powoda do wprowadzonych ograniczeń nie miał, wbrew twierdzeniu odwołania, znikomego wpływu na działanie systemu elektroenergetycznego i zagrażał jego bezpieczeństwu. W ocenie Sądu, w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii na terenie całego kraju, powód powinien ze szczególną dbałością stosować się do dyspozycji operatora sieci elektroenergetycznej.

W sytuacji jaka miała miejsce powinna być zachowana przez powoda staranność. Przedsiębiorca bowiem chociażby z tego względu, iż podpisywał umowy, powinny być mu znane wszelkie regulacje sieciowe, zdawał sobie sprawę w jaki sposób informacje związane z ograniczeniem poboru mocy są ogłaszane przez radio. Powód, jako przedsiębiorca energetyczny powinien zatem słuchać komunikatów, gdyż ten obowiązek na nim ciąży i o tym obowiązku powód wiedział. Nie przestrzeganie obowiązku stosowania się do ograniczeń poboru energii wpłynęło na popełnienie deliktu. Jakkolwiek był to krótki okres, jednakże był to, na co wskazywał pozwany, czas newralgiczny ze względu na to, że wielu przedsiębiorców dopuściło się podobnych naruszeń. Zsumowane niewielkie przekroczenia poboru mocy przez wielu przedsiębiorców stanowiły zatem o realnej groźbie wyłączenia się systemu, której zniszczenie się skutkowałoby nieporównanie większymi stratami od strat powoda, stratami gospodarczymi i społecznymi w skali całego kraju. W pierwszych godzinach obowiązywania ograniczenia powód nie oparł się na komunikacie radiowym, by odpowiednio się do niego dostosować. W związku z czym, doszło do szeregu naruszeń po stronie powoda, jak i

innych przedsiębiorców. Powód podnosił, że operator powiadomił go o ograniczeniu. Stwierdzić należy, że kontakt operatora wynikał bardziej z zauważalnego przez niego niedostosowania się szeregu przedsiębiorców do komunikatu i nadmierne w związku z tym obciążenie sieci energetycznej, co mogło powodować niekorzystne dla niej skutki. Z kolei postanowienia przyznające Odbiorcy określony czas niezbędny do dostosowania się do wprowadzanych ograniczeń wskazane w umowie zawartej pomiędzy Odbiorcą a przedsiębiorstwem obrotu energią elektryczną lub operatorem systemu dystrybucyjnego mogą mieć zastosowanie jedynie w przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych. Na marginesie już tylko należy wskazać, że Odbiorca posiada zawartą z (...) Umowę o sprzedaży energii elektrycznej wraz z usługą dystrybucji nr (...) z dnia 27 kwietnia 2010 r. Zgodnie z § 3 pkt. 6 ww. umowy: „W przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej Odbiorca zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy zgodnie z „Planem wprowadzania ograniczeń.” (k. 22-27 i k. 20-22, k. 58-60v akt adm.). Informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane Odbiorcy przez (...) pismem z dnia 30 lipca 2014 r. o sygn. (...)” (k. 61 akt adm.). Odbiorca był zatem zobowiązany do zastosowania się do wskazanych wyżej ograniczeń.

Podkreślić również należy, że przedsiębiorca jest odpowiedzialny za własne zachowania, jednakże musi mieć na względzie również całość sieci, będąc jej częścią. Przedsiębiorca energetyczny musi posiadać bowiem wiedzę na temat stanu sieci, kto i w jaki sposób może wpłynąć na jej stan, jaki wpływ na ten stan mają zachowania wszystkich przedsiębiorców i zawodowych odbiorców. Powód działając na podstawie koncesji powinien wykazywać znacznie większą znajomość i staranność jeśli chodzi o działanie na rynku energetycznym, tym bardziej, że jak słusznie podniósł pozwany, przedsiębiorca jest zakwalifikowany do grupy podmiotów, które ustawodawca uznał za mające istotny wpływ na krajowy system elektroenergetyczny, tj. moc umowna została określona powyżej 300 kW i posiada realny wpływ na bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej.

Okoliczność ta wyłącza przyjęcie, że stopień szkodliwości analizowanego czynu jest znikomy. Niespełnienie się tego warunku wyklucza z kolei możliwość zastosowania wobec powoda instytucji odstąpienia od wymierzenia kary określonej w art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego, gdyż stopień szkodliwości czynu nie był tak niski, jak twierdził powód w odwołaniu.

Zarówno nałożenie kary pieniężnej na powoda, jak i jej wysokość są zdaniem Sądu prawidłowe, jako efekt zawinienia za okres niedostosowania się do ograniczenia poboru energii. Wyliczono ją w sposób prawidłowy, przejrzysty.

W myśl art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu Odbiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, wynoszącego (...)zł, wymierzono karę w kwocie 1.000 zł. Jako podstawę do wyznaczenia wartości kary przyjęto łączne przekroczenie mocy w poszczególnych godzinach doby wyrażone w MW. Ustalając kwotę kary pieniężnej w wysokości 1.000 zł uwzględniono iloczyn 1.500 zł i łącznego przekroczenia mocy przez Odbiorcę, odpowiadającego ilości MW w poszczególnych godzinach doby: $0,159 \times 1500 \text{ zł} = 238,50 \text{ zł}$. Przy ustalaniu tego mnożnika Prezes URE wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1.500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 r.), której to wartości należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10 - 31 sierpnia 2015 r. i - dodatkowo - aby kara spełniła swoją wychowawczą i represyjną funkcję, zwiększył karę do wysokości 1.000 zł.

W ocenie Sądu, kara jest adekwatna do popełnionego deliktu administracyjnego i spełni swoją rolę zapobiegawczą, albowiem celem nałożonej sankcji jest oprócz funkcji represyjnej zapobiegnięcie na przyszłość podobnym zdarzeniom.

Na marginesie jedynie należy podnieść, że pozwany podniósł m.in. zarzut, na którym oparł decyzję, że przedsiębiorca nie dostosowując się do wprowadzonych ograniczeń miał na względzie uniknięcie strat, które poniósłby w przypadku dostosowania się do ograniczeń. Zdaniem Sądu pozwany w żaden sposób nie wykazał, że miało to miejsce. Brak jest dowodów na poparcie takiego stwierdzenia. Z kolei wykazanie powyższego mogłoby nastąpić jedynie w wyniku przeprowadzenia w tym kierunku postępowania dowodowego, że takie zachowanie przedsiębiorcy rzeczywiście miało miejsce.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Warszawie, działając na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

SSO Dariusz Dąbrowski